

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 2.2.2005
KOM(2005) 24 endelig

MEDDELELSE TIL DET EUROPÆISKE RÅDS FORÅRSMØDE

Vækst og beskæftigelse: en fælles opgave

Et nyt afsæt for Lissabon-strategien

Meddelelse fra formand José Manuel Barroso
i samråd med næstformand Günter Verheugen

{SEC(2005) 192}
{SEC(2005) 193}

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord.....	3
Vækst og beskæftigelse: Et nyt afsæt for Lissabon-strategien.....	3
Resumé.....	7
1. Vækst og beskæftigelse i centrum.....	12
2. Opbygning af et europæisk partnerskab for vækst og beskæftigelse.....	14
3. Tiltag, der kan give vækst og beskæftigelse	15
3.1. Et Lissabon-handlingsprogram for Unionen og medlemsstaterne.....	15
3.2. Europa skal være et mere attraktivt sted at investere og arbejde.....	16
3.2.1. Udbygning og uddybelse af det indre marked	16
3.2.2. Sikring af åbne og konkurrencedygtige markeder i og uden for Europa.....	19
3.2.3. Forbedring af europæisk og national regulering.....	20
3.2.4. Udbygning og forbedring af europæisk infrastruktur	21
3.3. Viden og innovation til sikring af vækst.....	21
3.3.1. Forhøjelse og forbedring af investeringer i forskning og udvikling	21
3.3.2. Fremme af innovation, overtagelse af IKT og bæredygtig ressourceanvendelse	23
3.3.3. Bidrag til et stærkt europæisk industrigrundlag.....	26
3.4. Skabelse af flere og bedre job	27
3.4.1. Mere attraktivt for folk at komme i arbejde og modernisering af de sociale sikringsordninger	27
3.4.2. Fremme af arbejdstageres og virksomheders omstillingsevne og fleksibel adgang til arbejdsmarkeder	29
3.4.3. Forhøjelse af investeringerne i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og færdigheder.	30
3.5. Konsekvenserne for vækst og beskæftigelse	31
4. Partnerskabet skal føre til beskæftigelse og vækst.....	32

Forord

Vækst og beskæftigelse: Et nyt afsæt for Lissabon-strategien

Tænk blot på, hvad Europa kunne være. Tænk på den iboende styrke, der er i vort udvidede EU. Tænk på dets uudnyttede potentiale, der kan skabe velstand og give muligheder og retfærdighed for alle borgere i EU. Europa kan blive en ledestjerne for økonomisk, social og miljømæssig fremgang for resten af verden.

Det er i denne ånd af realistisk optimisme, at den nye Europa-Kommission har sammensat vore politiske henstillinger til midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien – vor ambitiøse reformagenda, som blev lanceret af Det Europæiske Råd i marts 2000.

Europæerne har al mulig grund til at være positive over for vort økonomiske potentiale. Den succes, vi havde i anden halvdel af det 20. århundrede, har givet os en stærk arv. Efter et halvt århundrede med fred har vi en af de mest udviklede økonomier i verden samlet i en enestående politisk Union af stabile og demokratiske medlemsstater. Denne Union har skabt et indre marked, der for de medlemmer, der deltager, understøttes af en enkelt valuta, som konsoliderer økonomisk stabilitet og uddyber potentialet for økonomisk integration. Vi har konsolideret en enestående samarbejdsbetonet social model. Vi har høje standarder for vor grunduddannelse, og videnskabsgrundlaget befinder sig på et historisk højt niveau. EU er hjemsted for dynamiske og innovative virksomheder med ekstraordinær konkurrencemæssig styrke. Når de er bedst, er de i besiddelse af en bemærkelsesværdig kapacitet til nyskabelser. Vi har gjort større fremskridt hen imod bæredygtig udvikling end nogen anden region i verden.

Vi har opnået dette ved at handle i partnerskab – EU's institutioner, regeringer og administrationer på nationalt, regionalt og lokalt plan, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet – alle bevæger sig hen imod et fælles mål.

Denne arv er en vigtig forløber for den vision, der binder os sammen, og som er bekræftet i forfatningen, nemlig at sikre "bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten".

De seneste 50 år har været kendetegnet af ekstraordinære fremskridt, men EU kan ikke stå stille i en omskiftelig verden. Det er grunden til, at stats- og regeringscheferne for fem år siden enedes om et ambitiøst innoverende program. De forpligtede sig til at gøre EU til den mest dynamiske og konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed samt respekt for miljøet.

I dag må vi konstatere, at fremskridtet i bedste fald har været blandet. Selv om mange af de grundlæggende betingelser for en europæisk genfødsel er opfyldt, har der simpelthen ikke været gjort nok på EU-plan og på nationalt plan. Dette er ikke kun et spørgsmål om vanskelige økonomiske betingelser, siden Lissabon-strategien blev iværksat; det skyldes også en politisk agenda, som er blevet overfyldt, er ukoordineret og sommetider rummer indbyrdes uforenelige prioriteringer. Efter nogles opfattelse tyder dette på, at vi burde have opgivet vor 5 år gamle ambition. Kommissionen er ikke enig. De udfordringer, vi står over for, er endnu mere påtrængende set på baggrund af den aldrende befolkning og den globale konkurrence. Medmindre vi styrker vort tilsagn om at tackle dem med fornyet gåpåmod og fokus, vil vor model for det europæiske samfund, vore pensioner og vor livskvalitet hurtigt blive bragt i fare.

Nødvendigheden af en hurtig indsats bekræftes i rapporten fra november fra gruppen på højt plan under forsæde af Wim Kok. Der fastlægges deri en afskrækkende udfordring. Ifølge Wim Kok er Lissabon-strategien *”blevet endnu vigtigere i dag, hvor vækstforskellene i forhold til Nordamerika og Asien er blevet større, medens EU er henvist til at slås med de udfordringer, der følger af en kombination af lav befolkningstilvækst og aldring. Tiden er ved at rinde ud, og der er ikke nogen grund til selvtilfredshed. Nu haster det med at forbedre gennemførelsen for at indhente den tid, der er gået tabt”*. Ansigt til ansigt med denne udfordring skal EU nødvendigvis forbedre sin produktivitet og beskæftige flere folk.

Hvis den nuværende trend fortsætter, vil den potentielle vækstrate i den europæiske økonomi i de kommende årtier blive halveret og kun lige nå op over 1 % om året.

EU's resultater har været helt anderledes, end tilfældet har været for vore konkurrenter i andre dele af verden. Deres produktivitet er vokset hurtigere, og de har investeret mere i forskning og udvikling. Vi mangler stadig at oprette de strukturer, der er nødvendige til at foregribe og forvalte forandringerne i vor økonomi og vort samfund bedre. Og vi mangler stadig en samfundsvision, som både kan rumme de aldrende og de unge, navnlig i henseende til udviklingen i vor arbejdsstyrke, hvor den nuværende dynamik kaster skygger over både væksten på lang sigt og den sociale samhørighed.

Kommissionen bragte denne udfordring på bane ved fremlæggelsen af sine forslag til EU's strategiske mål: *“Fornyet vækst er af vital betydning for velstand, kan genskabe fuld beskæftigelse og udgør grundlaget for social retfærdighed og lige muligheder til alle. Den er også af vital betydning for EU's stilling i verden og for EU's muligheder for at tilvejebringe de ressourcer, der er nødvendige for at tackle mange forskellige globale udfordringer”*.

Vi har brug for en dynamisk økonomi til at nærme vore bredere sociale og miljømæssige ambitioner. Det er grunden til, at den fornyede Lissabon-strategi fokuserer på vækst og beskæftigelse. For at opnå dette skal vi sørge for, at:

- **EU bliver et mere attraktivt sted at investere og arbejde**
- **viden og innovation bliver de centrale vækstskeabende faktorer i EU**
- **vi udformer politikker, som gør det muligt for vore erhvervsliv at skabe flere og bedre job.**

At gøre vækst og beskæftigelse til de øjeblikkelige mål passer godt sammen med arbejdet for at fremme sociale eller miljømæssige mål. Lissabon-strategien er en vigtig bestanddel af det gennemgående mål om bæredygtig udvikling, der er fastsat i traktaten: bæredygtig forbedring af velfærden og levevilkårene for nuværende og fremtidige generationer. Både Lissabon-strategien og strategien for bæredygtig udvikling bidrager til at føre dette mål ud i livet. De styrker gensidigt hinanden, tager sigte på foranstaltninger, der supplerer hinanden, anvender forskellige instrumenter og frembringer deres resultater inden for forskellige tidsrammer.

Kommissionen tilslutter sig fuldt ud bæredygtig udvikling og modernisering og fremme af EU's sociale model. Uden kraftigere vækst og flere job vil dette ikke være muligt. Vor strategi for bæredygtig udvikling og vor sociale agenda er blevet nyvurderet, og der vil i de kommende uger blive fremsat forslag som forberedelse til Det Europæiske Råds forårsmøde. Desuden skal vi videreføre samarbejdet med vore internationale partnere med henblik på at nedbringe de globale makroøkonomiske ubalancer, da en forøgelse af væksten både er til gavn for vore partnere og for EU.

Lissabon-strategien kræver derfor øjeblikkelig handling, og begrundelsen for at handle samlet i EU er stærk.

Omkostningerne ved ikke at gøre dette er store og kvantificerbare. Omkostningerne ved ikke at have noget EU er blevet dokumenteret i en omfattende akademisk litteratur. Tallenes størrelse kan diskuteres. Men det har givetvis en pris ikke at føre Lissabon-strategien ud i livet. Den bedste dokumentation findes i den stadig større kløft mellem EU's og andre økonomiske partners vækstpotentiale. Der knytter sig imidlertid massive potentielle gevinster til en bredere og dybere økonomisk integration i et udvidet EU.

I denne midtvejsrevision beskrives, hvorledes vi kan bistå EU med at tackle udfordringen med hensyn til vækst og beskæftigelse. Der fremlægges en plan for et partnerskab for vækst og beskæftigelse støttet med et EU-handlingsprogram og nationale handlingsprogrammer med faste tilsagn. Den bygger på tre centrale koncepter:

- For det første kræver **EU's foranstaltninger en større fokusering**. Vi må koncentrere al vor indsats om gennemførelsen af de konkrete politikker, som har den største virkning. Det vil sige overholdelse af afgivne løfter, videreudbygning af de reformer, der allerede er vedtaget i de enkelte medlemsstater, og iværksættelse af nye foranstaltninger, hvor det er nødvendigt for at føre vore mål ud i livet. Det kræver en ubøjelig prioritering fra Kommissionens side og skal have Det Europæiske Råds og Europa-Parlamentets helhjertede støtte.
- For det andet skal vi **sikre opbakning bag nyskabelserne**. Et bredt og effektivt ejerskab over Lissabon-målene er den bedste metode til sikring af, at ordene omsættes i resultater. Alle med interesser i Lissabon-strategiens succes skal, uanset hvilket niveau de befinder sig på, inddrages i gennemførelsen af disse reformer. De skal gøres til en del af den nationale politiske debat.
- For det tredje skal vi **forenkle og strømline Lissabon-strategien**, dvs. at vi skal klarlægge, hvem der gør hvad, forenkle rapporteringen og fremme gennemførelsen ved hjælp af Lissabon-handlingsprogrammer på EU-plan og på nationalt plan. Der bør

foreligge et integreret sæt Lissabon-“retningslinjer” for medlemsstaternes indsats støttet med én rapport på EU-plan og én rapport på nationalt plan vedrørende det gjorte fremskridt. Dette vil i vid udstrækning formindske den nationale rapporteringsbyrde for medlemsstaterne.

Alt dette skal ses på baggrund af målet om mere vidtgående reformer. Vor ambition om nyskabelser skal modsvares af de nødvendige ressourcer såvel på EU-plan som på nationalt plan.

Sunde makroøkonomiske betingelser er en vigtig forudsætning for at kunne fremme en troværdig indsats for at øge den potentielle vækst og skabe flere job. De foreslåede ændringer af Den Europæiske Unions stabilitets- og vækstpagt – de EU-bestemmelser, der gælder for de nationale finanspolitikker – vil antagelig stabilisere vor økonomi yderligere og sikre, at medlemsstaterne kan medvirke fuldt ud ved skabelsen af forudsætningerne for vækst på lang sigt.

På EU-plan skal der drages de fulde konsekvenser af vor Lissabon-ambition under forhandlingerne om EU's fremtidige finansielle ramme indtil 2013 (“de finansielle overslag”), og Lissabon-prioriteringen skal støttes i det fremtidige EU-budget. Vi skal sørge for den støtte og de investeringer, som en moderne videnøkonomi har brug for, bruge vore ressourcer på måder, som bistår os med at tilpasse os skiftende økonomiske og sociale vilkår, og gennemføre programmer, som giver medlemsstaterne de rette incitamentter til at fokusere deres egne nationale offentlige udgifter på Lissabon-målene. Kommissionens forslag til finansielle overslag afspejler denne prioritering.

Hvis vi kan leve op til ambitionerne, ressourcerne og de gode idéer, hvis vi ved udgangen af årtiet kan omsætte dem i håndgribelige varige nyskabelser, hvis vi kan støtte Lissabon-strategien ved at sørge for, at investeringsmankoen i vor økonomi dækkes, og hvis vi kan træffe nye foranstaltninger til sikring af større samhørighed på vort kontinent, kan vi atter få vore Lissabon-mål inden for rækkevidde.

Dette er den nye start, som EU behøver.

Resumé

For fem år siden vedtog Den Europæiske Union en ambitiøs reformagenda. I løbet af det seneste år har Kommissionen underkastet det gjorte fremskridt en revision. Dette har ført til en livlig debat på EU-plan og på nationalt plan mellem alle med interesser i Lissabonstrategiens succes. Desuden har Kommissionen draget fordel af arbejdet i gruppen på højt plan under forsæde af Wim Kok, som aflagde rapport i november. I dag er der almindelig enighed om, at EU langtfra er nået op på det potentiale for nyskabelse, som Lissabonstrategien åbner mulighed for. Selv om der hverken sættes spørgsmålstegn ved diagnosen eller lægemidlerne, er den faktiske situation den, at de gjorte fremskridt ikke har været tilstrækkelige.

I denne rapport midtvejs i Lissabonstrategiens anvendelsesperiode gøres der nu rede for, hvorledes vi i fællesskab kan arbejde for EU's fremtid og sætte Lissabon-agendaen tilbage på sporet.

Den fornyede Lissabon-strategi – hvad vil blive ændret?

Kommissionen foreslår et nyt afsæt for Lissabonstrategien med hovedvægten lagt på vor indsats til fremme af to hovedopgaver – **sikring af kraftigere og vedvarende vækst og skabelse af flere og bedre job**. Tacklingen af EU's vækst- og beskæftigelsesmæssige udfordring står i centrum for mulighederne for at frigøre de ressourcer, der er nødvendige for virkeliggørelsen af vore bredere økonomiske, sociale og miljømæssige ambitioner; virkeliggørelsen af disse bredere mål vil danne grundlag for vore reformers succes. Hvis dette skal være muligt, er det afgørende med sunde makroøkonomiske vilkår, navnlig en gennemførelse af stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker og sunde finanspolitikker.

I Den konkrete gennemførelse

Den konkrete gennemførelse er hovedopgaven for Lissabonstrategien både på EU-plan og på nationalt plan. **Implementeringen af reformagendaen forudsætter et nyt partnerskab for vækst og beskæftigelse.**

For EU-planets vedkommende vil **Kommissionen** spille sin centrale rolle ved at tage initiativ til politikkerne og sikre implementeringen.

Sideløbende skal **medlemsstaterne** gennemføre de aftalte, men stadig manglende Lissabon-reformer. Dette bør bakkes op med nationale Lissabon-programmer – med beskrivelse af, hvorledes de vil gøre det (*jf. styring nedenfor*).

II Et fornyet Lissabon-handlingsprogram

Der gøres ikke i denne rapport noget forsøg på at omskrive Lissabonstrategien, men der fastlægges på EU-plan og på nationalt plan nye foranstaltninger, som vil bidrage til virkeliggørelsen af vor Lissabon-vision.

Et mere attraktivt sted at investere og arbejde

- Udbygning og uddybelse af det indre marked
- Forbedring af europæisk og national regulering
- Sikring af åbne og konkurrencedygtige markeder i og uden for Europa
- Udbygning og forbedring af europæisk infrastruktur

- ✓ Vi skal udbygge og uddybe det indre marked. Medlemsstaterne skal forbedre **implementeringen af den gældende EU-lovgivning**, hvis erhvervsliv og forbrugere skal drage fuld fordel deraf. I en række medlemsstater er vigtige markeder som telekommunikations-, energi- og transportmarkederne kun åbne på papiret – længe efter udløbet af de frister, som de pågældende medlemsstater har påtaget sig at overholde.
- ✓ Det er stadig nødvendigt med omfattende reformer for at **færdiggøre det indre marked**, og der bør lægges særlig vægt derpå: markederne for finansielle tjenesteydelser og for tjenesteydelser i almindelighed, REACH-forslaget (om kemikalier), et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag og EF-patentet.
- ✓ Lovarbejdet skal forbedres. I marts vil Kommissionen tage et **nyt initiativ til reform af lovarbejdet**, og vi vil anvende ekstern ekspertise til at rådgive os vedrørende kvaliteten og metoden til udførelse af konsekvensanalyser.
- ✓ Konkurrencereglerne skal anvendes på proaktiv vis. Dette vil bidrage til at fremme forbrugertilliden. Der vil blive iværksat **sektorundersøgelser af konkurrencemodvirkende faktorer** i eksempelvis sektorerne for energi, telekommunikation og finansielle tjenesteydelser.
- ✓ Det europæiske erhvervsliv har også brug for åbne globale markeder. EU vil presse hårdt på for at få **Doha-udviklingsrunden afsluttet og implementeret** samt for at sikre, at der bliver gjort fremskridt i en række andre bilaterale og regionale økonomiske forbindelser.

Viden og innovation til sikring af vækst

- Forhøjelse og forbedring af investeringer i forskning og udvikling
- Fremme af innovation, overtagelse af informations- og kommunikationsteknologi og bæredygtig ressourceanvendelse
- Bidrag til et stærkt europæisk industrigrundlag

- ✓ Myndighederne på alle niveauer i medlemsstaterne skal arbejde for at fremme innovation, **idet de derved fører vor vision om et vidensamfund ud i livet**. EU's stadige fokusering på områder såsom informationssamfund, bioteknologi og økoinnovation bør bistå dem dermed.

- ✓ Både den **offentlige og den private sektor** skal investere flere midler i **forskning og udvikling**. På EU-plan skal Europa-Parlamentet og Rådet hurtigt vedtage det næste **forskningsrammeprogram** og et **nyt program for konkurrenceevne og innovation**. Disse vil blive fremlagt i april.
- ✓ Som led i en omfattende **reform af statsstøttepolitikken**, der starter senere i år, vil medlemsstaterne og regionale og andre offentlige aktører få større muligheder for at støtte forskning og innovation, navnlig i EU's små og mellemstore virksomheder.
- ✓ Udbredelse af viden via et uddannelsessystem af høj kvalitet er den bedste måde at garantere EU's langsigtede konkurrenceevne på. Navnlig skal EU sørge for, at vore universiteter kan konkurrere med de bedste i verden via færdiggørelsen af det europæiske område for videregående uddannelse.
- ✓ Kommissionen vil foreslå, at der oprettes et "**europæisk teknologisk institut**".
- ✓ Kommissionen vil støtte og anspore til, at der oprettes **innovationscentre**, som får til opgave at bistå regionale aktører med at samle de bedste videnskabelige og forretningsmæssige hjerner og udstyre dem med de rette ressourcer til at sikre, at idéerne når frem fra laboratoriet til værkstedet.
- ✓ Kommissionen og medlemsstaterne skal øge deres indsats til **fremme af økoinnovation**, som kan føre til omfattende forbedringer af vor livskvalitet og til øget vækst og beskæftigelse, f.eks. på områderne bæredygtig ressourceanvendelse, klimaændring og energieffektivitet.
- ✓ Indgåelse af partnerskaber med industrien vil også blive fremmet ved hjælp af **europæiske teknologiinitiativer**, som bygger på erfaringerne med satellitnavigationssystemet Galileo. Det første af disse vil efter planen blive indledt i 2007, når det næste forskningsrammeprogram er vedtaget og i gang.

Skabelse af flere og bedre job

- Mere attraktivt for folk at komme i arbejde og modernisering af de sociale sikringsordninger
- Fremme af arbejdstageres og virksomheders omstillingsevne og fleksibel adgang til arbejdsmarkeder
- Større investeringer i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og færdigheder

- ✓ **Arbejdsmarkedets parter opfordres til** forud for Det Europæiske Råds møde i foråret 2005 **at udarbejde et fælles Lissabon-handlingsprogram** med fastlæggelse af deres bidrag til Lissabon-målene.
- ✓ Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter skal **gøre en større indsats for at øge beskæftigelsen**, navnlig ved at føre aktive beskæftigelsespolitikker, som støtter allerede beskæftigede og ansporer dem til at forblive i arbejde,

udvikler politikker for aktiv aldring for at forhindre, at folk forlader arbejdsstyrken for tidligt, og moderniserer socialsikringsordningerne, således at de fortsat tilbyder den sikkerhed, der er nødvendig for at få folk til at godtage ændringer.

- ✓ Europas fremtid - og Lissabon-strategiens fremtid - har nøje sammenhæng med **de unge**. EU og medlemsstaterne skal sørge for, at de foreslåede reformer hjælper med til at give dem en første chance i livet og forsyner dem med de færdigheder, som de har brug for gennem hele tilværelsen. EU skal også udbygge sin prioritering med hensyn til reaktionen på den demografiske udfordring, som vi står over for.
- ✓ Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter skal forbedre **arbejdsstyrkens og erhvervslivets omstillingsevne og arbejdsmarkedernes fleksibilitet** for at bistå EU med at tilpasse sig omstruktureringer og ændringer på markedet.
- ✓ Som følge af udsigterne til en stadig mindre arbejdsstyrke har vi hårdt brug for **en veludbygget tilgang til lovlig indvandring**. Kommissionen vil inden udgangen af 2005 fremlægge en plan på grundlag af den igangværende høring af offentligheden.
- ✓ EU har brug for **større og bedre investeringer i uddannelse**. En fokusering på færdigheder og livslang læring på EU-plan og på nationalt plan vil gøre det lettere for folk at flytte til nye job. Dette bør bakkes op ved vedtagelse endnu i år af et **program for livslang læring** på EU-plan og ved medlemsstaternes fremlæggelse i 2006 af nationale strategier for livslang læring.
- ✓ EU har også brug for en **mere mobil arbejdsstyrke**. Mobiliteten inden for EU vil også blive fremmet af en hurtig vedtagelse af den allerede fremlagte ramme for **faglige kvalifikationer**. Kommissionen vil i løbet af 2006 fremsætte forslag med henblik på at forenkle den gensidige **anerkendelse af kvalifikationer**. Medlemsstaterne bør fremskynde afskaffelsen af alle begrænsninger af mobiliteten for arbejdstagere fra de lande, der for nylig tiltrådte EU.
- ✓ De regionale og lokale myndigheder bør udtænke projekter, som bringer os tættere på vor Lissabon-ambition. Den **næste generation af strukturfonde** (bl.a. fondene for udvikling af landdistrikter) omformes i øjeblikket med dette for øje – med hovedvægten lagt på, hvorledes de kan bidrage til at sikre vækst og beskæftigelse på lokalt plan.

III Forbedret styring af Lissabon-strategien

Styringen af **Lissabon-strategien skal forbedres radikalt for at gøre den mere effektiv og lettere at forstå**. Ansvarsfordelingen mellem EU og dets medlemsstater er uklar. Der er alt for mange overlappende og bureaukratiske rapporteringsprocedurer og ikke tilstrækkeligt med politisk ejerskab.

For at klarlægge, hvad der skal gøres, og hvem der er ansvarlig, vil Kommissionen fremlægge et **Lissabon-handlingsprogram**.

Desuden foreslår Kommissionen en integreret tilgang med det formål at **strømline de eksisterende generelle økonomisk-politiske retningslinjer og beskæftigelsesretningslinjerne inden for et nyt økonomisk og beskæftigelsesmæssigt forløb**. I fremtiden vil der blive anvendt et integreret sæt retningslinjer ved siden af Lissabon-handlingsprogrammet for at bringe reformagendaen videre frem. Disse vil omfatte makroøkonomiske politikker, beskæftigelse og strukturreformer. Som en reaktion herpå forventes medlemsstaterne at vedtage nationale handlingsprogrammer for vækst og beskæftigelse støttet med tilsagn og mål efter en overordnet drøftelse på nationalt plan.

For at samle alt dette under én hat bør medlemsstaterne udpege en **“hr.” eller “fru Lissabon” på regeringsplan**.

Rapporteringen vil også blive forenklet. Der vil kun blive udarbejdet én Lissabon-rapport på EU-plan og én på nationalt plan vedrørende det gjorte fremskridt. Denne nye rapporteringsproces vil sikre en mekanisme, som gør det muligt for Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet at fokusere på de centrale politiske spørgsmål uden at blive tynget af den betydelige mængde sektorrapporter, der i øjeblikket indgår i det årlige forløb.

Denne tilgang vil gøre det lettere for Det Europæiske Råd at udstikke konkrete retningslinjer hvert forår og for Kommissionen at udføre sine opgaver i form af overvågning af fremskridtet hen imod virkeliggørelsen af Lissabon-målene, ansporing til handling og fremsættelse af forslag til yderligere foranstaltninger for at holde Lissabon-strategien på sporet.

* * *

På dette grundlag henstiller Kommissionen, at Det Europæiske Råd:

- iværksætter et nyt partnerskab for vækst og beskæftigelse
- tilslutter sig EU-handlingsprogrammet og opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde deres egne nationale handlingsprogrammer
- godkender de nye arrangementer til styring af Lissabon-strategien, der er nævnt i denne rapport, med henblik på at effektivisere gennemførelsen af politikken på EU-plan og på nationalt plan og anspore til en reel debat om og et ægte politisk ejerskab over vore Lissabon-mål.

1. VÆKST OG BESKÆFTIGELSE I CENTRUM

Det var meningen, at Lissabon-agendaen skulle lukke op for Unionens potentiale ...

Det fælles marked, euroen, den seneste udvidelse af Unionen viser, hvilket **potentiale Unionen har til at nå ambitiøse mål**. I mere end et halvt århundrede har Unionen stået for fred og fremgang. Den har klaret et økonomisk, socialt og politisk forandret landskab. Det har den gjort ved at sætte fælles mål og arbejde sammen om at nå dem; Unionen og medlemsstaterne, regeringer og civilsamfund, virksomheder og borgere. Det er den samme dynamik, som var drivkraft ved lanceringen af den vidtrækkende reformagenda på Det Europæiske Råds møde i Lissabon i marts 2000. Der blev vejen lagt mod en konkurrencedygtig og rummelig videnbaseret økonomi, der var et europæisk svar på de presserende udfordringer, som vor kontinent står over for.

... men der er ikke gjort tilstrækkelige fremskridt.

I dag kan vi se, at kombinationen af økonomiske vilkår, international usikkerhed, langsomme fremskridt i medlemsstaterne og et gradvis tab af fokus har gjort, at Lissabon er blevet bragt ud af kurs. Ikke desto mindre er udfordringerne nærmest blevet endnu mere presserende over for den globale konkurrence og en aldrende befolkning; og dette er endnu mere tydeligt end for fem år siden. Denne vurdering deles af rapporten fra gruppen på højt plan under forsæde af Wim Kok¹. I rapporten blev det påpeget, at Europa havde gjort **utilstrækkelige fremskridt** med hensyn til at nå Lissabon-strategiens mål. Derfor bliver vi nødt til at genetablere tilliden til, at Europa kan skabe de rette vilkår til at opfylde målene. Europa kan bygge på sin rige tradition og mangfoldighed, sin enestående sociale model og kan blive yderligere styrket af den seneste udvidelse, som gør det til det største fælles marked og den største handelsblok i verden.

Vækst og beskæftigelse er det næste store europæiske projekt.

Den vigtigste konklusion i Wim Kok-rapporten er, at ”fremme af vækst og beskæftigelse i EU er det næste store europæiske projekt”. Kommissionen foreslår, at Lissabon-agendaen i stedet fokuserer på tiltag, der kan fremme **vækst og beskæftigelse** på en måde, som er fuldt ud **forenelig med målet for bæredygtig udvikling**. De tiltag, der falder ind under denne strategi, skal styrke Unionens potentiale, så den kan opfylde og yderligere udvikle vore miljømæssige og sociale mål. Udfordringen består imidlertid nu i at fastlægge en strategi, som tager fat om de områder, hvor Europa ikke klarer sig godt (for eksempel vor stagnerende vækst og utilstrækkelig jobskabelse).

Dette kræver et fornyet partnerskab.

Strategien må føres frem gennem et fornyet partnerskab mellem medlemsstaterne og Unionen – med fuld inddragelse af arbejdsmarkedets parter. Den nye Lissabon-agenda er nødvendigvis bredt anlagt, men dens succes afhænger af en begrænset række af politiske prioriteringer. Det er dem, vi må fokusere på for at sikre, at det hele bliver en succes. Det vil blive vanskeligt at gennemføre, og det er nødvendigt omgående at forbedre

¹ Rapport om Lissabon-strategien fra gruppen på højt plan under ledelse af Wim Kok, november 2004. http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/group/index_en.html

de eksisterende gennemførelsesmekanismer. Det kræver en strømlinet, effektiv arbejdsmetode at implementere strategien, som binder Unionen og medlemsstaterne sammen. Hvis det skal kunne lade sig gøre, må Lissabon-agendaen ejes af alle interessenter på EU-plan og på nationalt, regionalt og lokalt plan: medlemsstaterne, europæiske borgere, parlamenter, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet samt alle fællesskabsinstitutioner. De må alle bidrage til at opbygge Europas fremtid. Når alt kommer til alt, vil alle komme til at nyde godt af den fremtid, som Lissabon-agendaen prøver at skabe. I den fornyede Lissabon-strategi drejer det sig om at udnytte dette potentiale til fordel for vore borgere. Det drejer sig om muligheder og en fælles vision for fremgang.

Sunde makroøkonomiske vilkår er udgangspunktet for succes.

Sunde makroøkonomiske vilkår og politikker

Det er vigtigt at have sunde makroøkonomiske vilkår for at kunne understøtte en troværdig indsats, som kan øge potentiel vækst og skabe beskæftigelse. Det vil især være vigtigt fortsat at tilstræbe stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker og sunde finanspolitikker. Regeringerne må fortsætte med at opretholde og stræbe efter at opnå sunde offentlige finanser og samtidig maksimere bidraget til vækst og beskæftigelse.

Med de ændringer, der foreslås i Den Europæiske Unions stabilitets- og vækstpagt – de regler på EU-plan, der styrer nationale finanspolitikker – vil vor økonomi kunne stabiliseres yderligere, og samtidig sikres det, at medlemsstaterne kan spille deres egen rolle med hensyn til at skabe betingelserne for langsigtet vækst.

Produktivitet og beskæftigelse

Lissabon-strategien lægger lige stor vægt på at øge såvel beskæftigelse som produktivitet, og det gennem bedre konkurrenceevne.

Flere og bedre job

Arbejdsmarkedet skal kunne fungere bedre ved at gøre det attraktivt for folk at arbejde og for virksomhederne at ansætte dem, og der skal kunne skabes flere og bedre arbejdspladser. Det vil kræve en stor investering i menneskelig kapital og større omstillingsevne hos arbejdsstyrken på mere inklusive arbejdsmarkeder.

... bedre konkurrenceevne gennem produktivitetsvækst ...

Produktivitetsfremgangen er gået markant ned i EU. At ændre denne tendens er den største udfordring for Unionens konkurrenceevne. Samtidig må vi forsøge at opnå varige produktivetsstigninger i alle nøglesektorer i økonomien. Ud over en forbedring af arbejdsstyrkens færdigheder, større investeringer og brug af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) i hele økonomien, er det af største betydning at have et sundt konkurrencemiljø og passende regler herfor, hvis produktiviteten skal sættes i vejret. Men Lissabons overfyldte liste over politiske mål har tilsløret betydningen af disse tiltag, som kan give vækst i produktiviteten. I den nye Lissabon-strategi bør strukturreformer ved sådanne politikker indtage en afgørende rolle.

... må gå hånd i hånd.

Produktivitetsvækst og øget beskæftigelse må gå hånd i hånd. Vi må undgå den type jobløs vækst, som har spoleret USA's økonomi i de seneste år. Samtidig må vi bringe de langtidsledige og folk med relativt ringe kvalifikationer tilbage i arbejde. Det vil kunne påvirke den fart, hvormed vor produktivitet kan forbedres. Den stærke vægt på viden, uddannelse og innovation i vor fornyede Lissabon-strategi vil give folk mulighed for at klatre op ad produktivitetsstigen og vil sikre, at vor samlede produktivitet vokser hurtigt.

Det er vigtigt med åbne internationale markeder.

Åbningen af internationale markeder og den stærke vækst i unge industrialiserede økonomier vil være et markant bidrag til vækst og beskæftigelse. Men det vil kun ske, hvis det lykkes os at opnå en mere tilbundsående og hurtigere proces hvad angår strukturel tilpasning af vor økonomi, således at ressourcerne kan sættes ind dér, hvor Europa har en komparativ fordel. At gøre det lettere at skabe forandring i mere konkurrencedygtige sektorer og bedre kvalitetsjob er derfor afgørende for den fornyede Lissabon-strategis succes.

Ansvar må deles mellem EU og medlemsstaterne

Med det som udgangspunkt kan vor politiske agenda fremskyndes med en indsats på både unionsplan og nationalt plan. Succesen afhænger af, at der er delt ansvar og delt ejerskab. Derfor er et partnerskab absolut nødvendigt.

2. OPBYGNING AF ET EUROPÆISK PARTNERSKAB FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE

Vækst og beskæftigelse – det første eksempel på vort partnerskab for europæisk fornyelse.

Kommissionen har netop for nylig foreslået, at der skal opbygges et partnerskab for europæisk fornyelse². Det er en del af det strategiske program for 2005-2009 og skal gøre medlemsstaterne, Den Europæiske Union og arbejdsmarkedets parter i stand til at arbejde sammen hen imod det samme mål. Som tidligere anført vil vækst og beskæftigelse være en spydspids i dette nye partnerskab. De mange indkomne indlæg viser klart, at der er en reel vilje til at arbejde sammen hen imod dette fornyede mål.

For at det skal lykkes, må vi videre med Lissabon ...

*Kommissionen opfordrer derfor Det Europæiske Råd til på sit møde i marts at genlancere Lissabon-strategien i form af et europæisk partnerskab for beskæftigelse og vækst. Dette partnerskab får **ét mål og kun et: at lette og fremskynde de reformer, der skal til for at fremme vækst og beskæftigelse.***

Det må tilføre en klar merværdi, hvis det skal give mærkbare, hurtige resultater:

... mobilisere støtte ...

- **At få de forskellige aktører til at arbejde sammen.** Mobilisering og en kollektiv indsats er nøgleelementerne i partnerskabet. Udfordringerne er de samme for alle og berører vor

² KOM(2005) 12, Strategiske mål 2005-2009. Europa 2010: Et partnerskab for fornyelse i EU – Velstand, solidaritet og sikkerhed.

udviklingsmodel. Vi må tage udfordringerne op sammen, for det er nødvendigt, at hver især gør sit, hvis det skal blive en succes for alle. Udfordringerne er så store og vore økonomier så indbyrdes forbundne, at der ikke er en enkelt stat, som kan tackle denne opgave alene.

*... sprede
ejerskabet ...*

- **At sikre**, at disse mål og reformer bliver **bakket op** af alle aktører. Lissabon-strategien har ikke i tilstrækkelig grad haft held til at inddrage nøgleaktørerne i iværksættelsen, især på nationalt plan. Mobilisering er kun mulig, hvis aktørerne føler, at de foreslåede politikker vedrører dem, og at de reelt er med i beslutningsprocessen og i gennemførelsen. Medlemsstaterne bør derfor opfordres til at opstille et enkelt nationalt handlingsprogram – efter en bred høring – og en enkelt national rapport om Lissabon-strategien (se punkt 4).
- **At fokusere** bestræbelserne på prioriterede, synlige mål, som bakkes op med konkrete tiltag, der virker som løftestang for vækst og beskæftigelse. Dette er afgørende for udfaldet af Lissabon-strategien. Det er også ved at identificere klare prioriteringer og konkrete tiltag, at vi vil kunne mobilisere og ansvarliggøre aktørerne.

*... og styrke
prioriteringerne.*

Hvis der skal opnås resultater af dette partnerskab, kræver det, at der på nationalt plan er fuld opbakning fra alle partnere.

3. TILTAG, DER KAN GIVE VÆKST OG BESKÆFTIGELSE

3.1. Et Lissabon-handlingsprogram for Unionen og medlemsstaterne

*Tre
hovedområder ...*

Kernen i det foreslåede partnerskab for vækst og beskæftigelse er et **Lissabon-handlingsprogram**. Programmet indeholder prioriteter, som kan hjælpe Unionen og dens medlemsstater til at øge produktiviteten og skabe flere og bedre job. Det dækker tiltag på tre hovedområder:

- **Europa skal være et mere attraktivt sted at investere og arbejde**
- **Viden og innovation til sikring af vækst**
- **Skabelse af flere og bedre job**

*... vil forenkle vor
tilgang ...*

Hermed bliver den fornyede Lissabon-strategi mere målrettet. Det bliver mere klart, hvad prioriteringerne er. Herved imødekommes den kritik, ifølge hvilken Lissabon havde alt for mange prioriteringer og at den var alt for kompliceret til at folk virkelig kunne forstå, hvad Lissabon handlede om.

*... og det skal
fastlægges, hvem
gør hvad, hvornår
og hvordan vi
skal vurdere*

I Lissabon-handlingsprogrammet, der bygger på erfaringerne fra programmet om det indre marked, bliver ansvaret identificeret, der fastsættes frister og måles fremskridt. Der er navnlig en klar skellen mellem tiltag på medlemsstatsniveau og på unionsniveau. De vigtigste tiltag bliver

fremskridt.

præsenteret i dette kapitel.

Alle EU-institutioner har en rolle at spille.

På EU-niveau vil Kommissionen spille sin centrale rolle som politisk initiativtager og med at sikre implementering. Det skal ske ved at arbejde nært sammen med Parlamentet og Rådet og ved at trække på de erfaringer, som er gjort af andre EU-institutioner som for eksempel Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget eller på det finansielle område Den Europæiske Investeringsbank.

Medlemsstaterne må give faste tilsagn.

På nationalt niveau vil Kommissionen virke som formidler gennem benchmarking, finansiell støtte og fremme af social dialog eller ved at opstille bedste praksis. Men det er resultaterne på stedet, som det er glippet med i første fase af Lissabon. Det er derfor, at Kommissionen anfører de områder, hvor medlemsstaterne under hensyntagen til deres specifikke situation forventes at give faste tilsagn inden for deres egne nationale handlingsprogrammer. Disse programmer bør dække konkrete foranstaltninger med en tidsplan og fremskridtsindikatorer. Kommissionen vil fortsætte med at overvåge og vurdere de fremskridt, der gøres, og her benytte den nye, nedenfor beskrevne metode med rapportering og koordinering.

3.2. Europa skal være et mere attraktivt sted at investere og arbejde

Hvis der skal skabes mere vækst og flere job, kræver det, at Europa bliver et mere attraktivt sted at investere og arbejde. Den Europæiske Union og medlemsstaterne må koncentrere deres indsats om nogle nøglepunkter.

Vi må have et bedre miljø for vore små og mellemstore virksomheder.

En indsats her er af **særlig stor betydning for Europas små og mellemstore virksomheder (smv'er)**, som udgør 99 % af samtlige virksomheder og står for to tredjedele af beskæftigelsen. Der er blot alt for mange forhindringer, hvis man vil være iværksætter eller starte en virksomhed, og derfor er der mange muligheder, der går tabt for Europa. Hvis der skal være flere iværksætterinitiativer, må iværksætterkulturen fremmes noget mere. Balancen mellem risiko og belønning for iværksættere bør tages op til nyvurdering. Hvis man går fallit, er det vanskeligt at starte på en frisk igen, og det afholder endda mange fra overhovedet at starte en virksomhed. Og endelig er der i Europa på trods af de fremskridt, der blev gjort de første fem år efter Lissabon, stadig ikke tilstrækkelig risikovillig kapital til at opstarte innovative, unge virksomheder, og de nuværende skatteregler afskrækker folk fra at henlægge fortjeneste til opbygning af egenkapital.

3.2.1. Udbygning og uddybelse af det indre marked

Vi må udbygge og uddybe det indre marked ...

At færdiggøre det indre marked, især inden for tjenesteydelser, lovregulerede erhverv, energi, transport, offentlige indkøb og finansielle ydelser, er fortsat en kæmpe opgave. Det er også nødvendigt at levere ydelser af høj kvalitet af almen interesse for alle borgere og til overkommelige priser. Det bliver stadig vigtigere at have en sund og åben servicesektor, hvis der skal opnås vækst og job i europæisk økonomi.

Servicesektoren har stået for næsten alle de nye job, der er skabt i EU i perioden 1997-2002. Tjenesteydelser udgør nu 70 % af merværdien i EU. Ved at liberalisere disse ydelser vil der kunne stimuleres vækst og skabes beskæftigelse. Der vil kunne opnås en nettostigning på 600 000 job, hvis servicesektoren blev liberaliseret.

Det er områder, der kan give en reel vækst og flere job, og de er umiddelbart relevante for forbrugerne. På mange af disse områder har Lissabon-strategien allerede fået indført meget af lovgivningen, men medlemsstaterne lader deres virksomheder og borgere i stikken ved at smøle med gennemførelse og håndhævelse.

... anspore til investering og innovation ...

Hvis man fjerner de resterende barrierer, vil det give tilkomne på markedet nye muligheder, og den heraf følgende konkurrence vil anspore til investering og innovation. Det er så meget desto vigtigere, som der er en stagnerende handel inden for EU med varer og en fastkørt priskonvergens.

At få det mest mulige ud af ydelser af almen økonomisk interesse

Offentlige ydelser har en vigtig funktion i et effektivt, dynamisk indre marked. Kommissionen offentliggjorde i maj 2004 en hvidbog, der indeholder principper for EU's politikker på området for forsyningspligtigheder og omhandler nøgleområder såsom grænsefladen med det indre marked, konkurrence- og statsstøtteregler, udvælgelse af leverandør samt forbrugerrettigheder. Kommissionen vil vende tilbage til dette punkt senere i 2005.

... og nationale administrationer har en central rolle her.

Endelig bør medlemsstaterne sørge for, at deres egne reguleringssystemer er bedre afstemt efter de behov, der er på hele EU-markedet. Det er vigtigt at sikre og om nødvendigt forbedre nationale administrationers rolle med hensyn til at skabe de rette markedsvilkår (f.eks. øget brug af onlinetjenester (e-forvaltning), tackling af korruption og svig). Desuden er der meget, der kan gøres på beskatningsområdet for at få det indre marked til at fungere bedre og mindske de eksisterende barrierer og administrative byrder for iværksættere.

LOVGIVNING FOR DET INDRE MARKED

Handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser er en af de rigtige succes historier fra første fase i Lissabon-strategien: de lovgivningsmæssige foranstaltninger lå klar til tiden; de europæiske institutioner arbejdede godt sammen, og der blev fundet innovative løsninger, således at detaljerne kunne falde på plads i den ambitiøse, nye ramme. Nu drejer det sig om at sørge for, at disse regler bliver anvendt konsekvent i hele Unionen. Samtidig bør der i de kommende år tages fat om "levningerne" fra handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. Man vil kun gå i gang, hvis det efter en bred høring af interesserede parter og efter konsekvensanalyser viser sig, at der er en klar merværdi heri.

For at opnå konsensus om **tjenesteydelsesdirektivet** og sikre en gnidningsløs debat om dette vigtige forslag vil Kommissionen arbejde konstruktivt sammen med Europa-Parlamentet, Rådet og andre interessenter inden førstebehandlingen i Parlamentet. Vi vil navnlig se nærmere på de betænkeligheder, der er med hensyn til blandt andet, hvordan bestemmelserne om oprindelsesland anvendes og de potentielle følger heraf for visse sektorer.

For **REACH-direktivets** vedkommende vil Kommissionen understrege, at det er nødvendigt at nå frem til en afgørelse, som er forenelig med Lissabon-målene med hensyn til konkurrenceevnen hos de europæiske industrier og tilskyndelse til innovation, og som vil betyde en markedsforbedring inden for sundhed og miljø til gavn for borgerne i Europa. Kommissionen gør opmærksom på, at den er villig til at samarbejde fuldt ud med Parlamentet og med Rådet for at finde pragmatiske løsninger på centrale spørgsmål, som er dukket op under gennemgangen af REACH-forslaget, således at det vil kunne fungere bedre.

For at overvinde de hindringer, der er som følge af 25 forskellige regelsæt for, hvordan virksomheder beskattes, når de opererer i flere medlemsstater, vil Kommissionen forsøge at nå frem til en aftale om et **fælles konsolideret grundlag for selskabsbeskatning** og hurtig implementering heraf. Det skal begrænse de store generalomkostninger, der er ved at drive virksomhed i forskellige lande, og samtidig vil det blive overladt til medlemsstaterne at fastsætte selskabsskatteprocenten.

EF-patentet er blevet et symbol på Unionens engagement i en videnbaseret økonomi. Det er stadig et vigtigt forslag, og der må fortsat gøres noget, så der hurtigt kan findes en brugbar løsning, der støtter innovation.

3.2.2. Sikring af åbne og konkurrencedygtige markeder i og uden for Europa

Konkurrence er af grundlæggende betydning.

Konkurrence er af grundlæggende betydning for hele partnerskabet for vækst og beskæftigelse. **EU's konkurrencepolitik har spillet en nøglerolle i udformningen af konkurrencedygtige markeder**, der har bidraget til at øge produktiviteten. Det vil fortsætte i det udvidede Europa navnlig gennem proaktiv håndhævelse og en statsstøttereform med hensyn til innovation, F&U og risikovillig kapital. Kommissionen vil derfor fortsætte med sine konkurrencepolitikker, som også kan være med til at identificere reguleringsmæssige og andre barrierer for konkurrence. Der vil blive foretaget **undersøgelser i nøglesektorer**, såsom finansielle tjenesteydelser og energi, for at finde ud af, hvad der ligger til grund for, at markederne ikke fungerer fuldt ud i disse sektorer.

Medlemsstaterne skal reducere og omdirigere statsstøtte.

Medlemsstaterne bør reducere og omdirigere statsstøtte for at løse problemerne i sektorer med et højt vækstpotentiale samt stimulere innovation. I disse initiativer bør der være en klar fokusering på små og mellemstore virksomheders behov og byrder. Kommissionen vil lancere en større gennemgribende reform af statsstøttere regler i løbet af året (se afsnit 3.3.1).

EU's erhvervsliv har også brug for åbne, globale markeder.

De europæiske virksomheder bliver konfronteret med flere og flere internationale udfordringer, og EU's handelspolitik bliver nødt til at sikre, at de kan få adgang til tredjelands markeder og konkurrere på et fair grundlag med klare regler. Kort sagt er åbne markeder, såvel i Europa som på verdensplan, af afgørende betydning for, at der kan opnås højere vækstrater.

VÆKST OG BESKÆFTIGELSE: DEN GLOBALE DIMENSION

Færdiggørelsen af en ambitiøs aftale fra DOHA-runden er derfor fortsat et grundlæggende mål. Dette bør suppleres med bilaterale og regionale frihandelsaftaler, bl.a. med Mercosur og Samarbejdsrådet for Golfstaterne.

Der bør gøres et nyt forsøg på at opnå reguleringsmæssig og administrativ konvergens på internationalt plan, navnlig i transatlantiske handelsforbindelser. Ved at sikre, at standarder konvergerer i videst muligt omfang på internationalt plan – hvad enten det er med vore største handelspartnere som for eksempel USA eller med de hurtigt voksende markeder i Asien som for eksempel Kina og Indien og med andre lande i EU's naboland – vil der kunne opnås betydelig omkostningsreduktion og produktivitetsvækst. Kommissionen vil fortsat arbejde aktivt hermed.

3.2.3. Forbedring af europæisk og national regulering

Den rette reguleringsramme kan hjælpe virksomhederne og opbygge tilliden hos forbrugerne.

Ved at skære unødvendige omkostninger bort, fjerne hindringer for tilpasning og innovation, styrke konkurrencen og indføre beskæftigelsesfremmende lovgivning, vil man kunne skabe bedre vilkår for økonomisk vækst og øget produktivitet. Det omfatter foranstaltninger som forenkling, veludformet lovgivning og forsøg på at mindske de administrative omkostninger. Med den rette reguleringsramme vil forbrugernes tillid også kunne styrkes, og de vil dermed kunne bidrage til vækst. De reguleringsmæssige byrder påvirker også i uforholdsmæssig grad smv'er, som normalt har begrænsede ressourcer til rådighed til at håndtere den administration, som sådanne regler ofte medfører.

Vi må fjerne unødvendige byrder.

Ved en ny tilgang til regulering bør man forsøge at fjerne byrder og bureaukrati, som ikke er nødvendige for at nå de underliggende politiske mål. Bedre regulering bør være en hjørnesten for beslutningstagning på alle niveauer i Unionen.

BEDRE REGULERING

Bedre regulering har en signifikant positiv indvirkning på rammebetingelserne for økonomisk vækst, beskæftigelse og produktivitet, idet det forbedrer kvaliteten af lovgivningen og derved skaber de rette incitamenter for erhvervslivet, skærer unødvendige omkostninger bort og fjerner hindringer for tilpasning og innovation.

Medlemsstaterne bør også fortsætte med deres egne initiativer til bedre regulering, især med hensyn til sektorer, hvor Europas produktivitetsvækst klart sakker agterud, for eksempel servicesektoren.

Kommissionen har intentioner om at forfølge dette mål og lancere et vigtigt nyt initiativ inden Rådets forårsmøde, som skal omfatte:

- Bedre vurdering af virkningen af nye lovforslag og politiske forslag vedrørende konkurrenceevne, også ved hjælp af konsekvensanalyser.
- Udnyttelse af ekspertise udefra til at rådgive om kvalitet og metodologi i forbindelse med gennemførelse af konsekvensanalyser.
- Den samlede belastning som følge af regulering, vanskelig markedsadgang og utilstrækkeligt konkurrencepres kan bremse innovation i sektorer, der har et stort vækstpotentiale. Kommissionen vil derfor lancere en serie af sektorrevisioner med henblik på at få identificeret vækst- og innovationshæmmende faktorer i nøglesektorer. Der vil især blive set på byrderne for små og mellemstore virksomheder.

3.2.4. Udbygning og forbedring af europæisk infrastruktur

En moderne infrastruktur letter handel og mobilitet.

Det indre marked skal udstyres med **moderne infrastruktur**, der kan lette handel og mobilitet. Her har fremskridtene været skuffende, og det må der nu gøres noget ved. **En moderne infrastruktur er en vigtig konkurrencefaktor i mange virksomhedsbeslutninger**, og den spiller en rolle for, hvor attraktivt steder er økonomisk og socialt set. Den sikrer mobilitet for personer, varer og tjenesteydelser i hele Unionen. Derfor vil infrastrukturinvesteringer især i de nye medlemsstater fremme vækst og føre til mere konvergens i økonomisk, social og miljømæssig henseende. I betragtning af hvor langsigtede virkningerne er af infrastrukturer, bør de beslutninger, der træffes, bidrage mærkbart til bæredygtighed. Også rimelige og effektive systemer til betaling af infrastrukturer vil bidrage til dette mål.

Der skal åbnes helt op for energi og andre netværksindustrier.

Endelig må vi sørge for, at sektorer som energi og andre netværksindustrier, som man allerede er nået til enighed om, nu bliver fuldstændigt åbne for konkurrence. Sådanne foranstaltninger kan være en væsentlig løftestang og sikre den bedst mulige brug af fysisk infrastruktur, således at både industri og forbrugere, uanset hvor de er, kan nyde godt af lavere priser, større valgmuligheder og en garanti for ydelser af høj kvalitet, der er af almen interesse for alle borgere.

EUROPÆISKE INFRASTRUKTURER

Moderne transport- og energiinfrastrukturer i hele Den Europæiske Unions område er en forudsætning for at kunne høste fordelene af en genoplivet Lissabon-strategi. Medlemsstaterne skal opfylde deres tilsagn om at ville starte arbejdet med **45 ”lynstart” grænseoverskridende projekter** vedrørende transport og energi. En koordinering af de enkelte projekter på europæisk plan må modsvares af et klart tilsagn fra de berørte medlemsstaters side om at gå i gang med planlægning og finansiering. Medlemsstaterne bør rapportere om de fremskridt, der gøres som led i deres nationale handlingsprogrammer.

3.3. Viden og innovation til sikring af vækst

Viden fører produktivitetsvækst med sig.

I avancerede økonomier som EU er viden, i betydningen F&U, innovation og uddannelse, en vigtig motor for produktivitetsvækst. Viden er en afgørende faktor, som kan gøre Europa konkurrencedygtig i en global verden, hvor andre konkurrerer med billig arbejdskraft eller råstoffer.

3.3.1. Forhøjelse og forbedring af investeringer i forskning og udvikling

Vi må lukke det investeringsgab, som EU har mht. F&U.

EU investerer imidlertid stadig omkring en tredjedel mindre end USA i F&U. 80 % af forskellen skyldes, at der ikke investeres nok i forskning og udvikling i den private sektor, blandt andet IKT. EU afsætter for øjeblikket kun 2 % af BNP, ikke meget mere end da Lissabon blev lanceret. Vi må gå

hurtigere frem mod EU's mål på 3 % af BNP til **udgifter til F&U**. Det kræver, at de offentlige udgifter øges og udnyttes mere effektivt, at der bliver mere favorable rammevilkår og vægtige incitamenter for virksomhederne til at gå i gang med innovation og F&U, og at der bliver flere veluddannede og motiverede forskere.

MÅLET: 3 % TIL F&U

Det er i vid udstrækning op til medlemsstaterne at forsøge at nå Lissabon-målet for udgifter til forskning og udvikling (3 % af BNP inden 2010). I deres nationale Lissabon-programmer bør medlemsstaterne forklare, hvad de vil gøre for at bringe dette mål inden for rækkevidde. Det er af afgørende betydning, at der bliver mobiliseret mere erhvervsinvestering, og medlemsstaterne bør i fuldt omfang udnytte de muligheder, der ligger i den nye ramme for statsstøtte.

Et andet centralt element bør være en koordineret europæisk tilgang til at **forbedre skattemiljøet for F&U**. Det bliver en stadig vigtigere faktor, hvis erhvervslivet skal ansføres til at investere mere i forskning og udvikling i andre lande. Det vil primært være vigtigt for væksten af højteknologiske små og mellemstore virksomheder i hele Unionen.

På EU-plan vil det **7. forskningsrammeprogram** forsøge at give en kraftig indsprøjtning til vore industriers konkurrenceevne inden for nøgleteknologiområder ved at samle og styrke de bestræbelser, der gøres over alt i EU og ved at støtte investering fra den private sektor. Det nye rammeprogram vil også fokusere på den enorme betydning for forskningen, det kommende **Europæiske Forskningsråd** vil få; det skal bestå af uafhængige videnskabsfolk i verdensklasse, der udvælger forskningsprojekter og -programmer ud fra deres videnskabelige værdi.

REVISION AF RAMMEFORSKRIFTERNE FOR STATSSTØTTE TIL F&U OG INNOVATION

I forbindelse med den generelle reform af statsstøttere reglerne vil der blive foreslået en **revision af de eksisterende rammeforskrifter for statsstøtte til F&U** med henblik på at gøre det lettere at få adgang til finanskapital og risikovillig kapital samt offentlig finansiering af F&U og innovation. Kommissionen vil inden sommeren 2005 fremlægge en meddelelse om statsstøttepolitik i tiden fremover. Vi bliver nødt til at gøre det lettere at yde finansiell støtte til forskning og innovation, især til unge og innovative virksomheder. I dag er der begrænset adgang til finansiering, og det er en af de største barrierer for innovation. Der bør være adgang til offentlig støtte, hvis der kan opnås en signifikant afsmitning på samfundet som helhed, men samtidig må det sikres, at konkurrencevilkårene ikke fordrejes.

3.3.2. *Fremme af innovation, overtagelse af IKT og bæredygtig ressourceanvendelse*

Universiteterne har en afgørende rolle at spille mht. til at skabe og sprede viden.

Universiteternes bidrag til skabelse og udbredelse af viden i hele Unionen må styrkes. Kommissionen vil fremsætte ideer til, hvordan universiteterne kan øge deres potentiale og kvalitet i forskning og videnskab, således at de bliver mere attraktive og kan knytte bedre forbindelser med industrien. Kommissionen vil også foreslå retningslinjer for, hvordan de kan forbedre deres forskningssamarbejde og teknologioverførsel med industrien. Den vil tage spørgsmålet op om, hvordan de europæiske universiteter kan konkurrere på internationalt plan. De nuværende tilgange til finansiering, styring og kvalitet lever på mange måder ikke op til de udfordringer, der er på det nuværende globale marked for akademikere, studerende og viden som sådan.

EU's investering bør også spille en rolle.

For at opnå større synergier af finansieringen af forsknings-, struktur- og samhørighedsprojekter bør vi investere mere i faciliteter for forskning og innovation, som giver flere regioner mulighed for at deltage i forskningsaktiviteter på EU-plan.

INNOVATIONSCENTRE

På regionalt og lokalt plan har vi brug for, at der bliver større fokus på etablering af innovationscentre, **der bringer højteknologiske små og mellemstore virksomheder, universiteter og den fornødne økonomiske og finansielle støtte sammen.** Medlemsstaterne bør udnytte de muligheder, som EU's regionale og sociale fonde tilbyder til at støtte regionale innovationsstrategier. Det er afgørende for, at de nye "ekspertisecentre", der har fået støtte gennem vort forskningsprogram, kan udnyttes, således at vi kan få flere ideer frem fra laboratorier til værkstederne. Dette vil blive fremmet af stærkere bånd mellem regionalfondene, forskningsrammeprogrammet og det nye program om konkurrenceevne og innovation.

Nationale Lissabon-handlingsprogrammer bør fungere som køreplan for etablering af nye og udvikling af allerede eksisterende centre.

Stræben efter viden har altid været i centrum for Europa. Det har været med til at definere vor identitet og vore værdier, og det er den drivende kraft i vor fremtidige konkurrenceevne. For at omsætte vor indsats på vidensområdet til vækst foreslår Kommissionen, at der oprettes et "**Europæisk Teknologisk Institut**", der skal fungere som en magnet, der kan tiltrække de allerbedste hoveder, ideer og virksomheder fra hele verden. Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne og offentlige og private interessenter se på, hvordan denne ide bedst kan føres ud i livet.

Investering i nye teknologier...

Innovation bliver i høj grad påvirket af konkurrence- og skattepolitik og også af den fart, hvormed nye teknologier bliver overtaget, især i betragtning af den hast, hvormed teknologien ændrer sig.

er afgørende for at sætte skub i produktiviteten, og....

Mere generelt afhænger vor innovationspræstation i høj grad af, at der sker en styrkelse af **investering i og brug af nye teknologier, navnlig IKT**, såvel af den private som af den offentlige sektor. Informations- og kommunikationsteknologier er ryggraden i videnøkonomien. De står for omkring halvdelen af produktivitetsvæksten i moderne økonomier. Men investeringerne i IKT i Europa har været lavere og er kommet senere i gang end i USA, især inden for servicesektorer som transport, detailhandel og finans.

i2010: Det europæiske informationssamfund kan stimulere brugen af IKT.

Det er stadig virksomhederne og de offentlige administrationer, der har det primære ansvar for opstilling af investeringsprogrammer, men Europa hjælper også. Med et nyt initiativ – **i2010: Det europæiske informationssamfund** skal overtagelsen af IKT stimuleres, således at eEuropa-dagsordenen, som blev udtænkt i forbindelse med Lissabonstrategien, kan køre videre. Det skal ske ved at tilvejebringe et klart, stabilt og konkurrencedygtigt miljø for elektronisk kommunikation og digitale ydelser; øget forskning og innovation i IKT og et informationssamfund, der fokuserer på integration og livskvalitet.

Vi skal også tage fat på udfordringer vedrørende ressourcer og miljø...

Hvis Unionen skal blive ved med at have held med sig, skal der tages fat på en række **ressource- og miljømæssige udfordringer**, som ellers vil virke som en bremse for væksten fremover. Der er her tale om bæredygtig udvikling. I modsætning til Europa er der mange områder i verden, der har høje økonomiske vækstrater og samtidig en kraftig befolkningsstigning. Europa må tage denne udfordring op og overtage den ledende rolle med henblik på at skifte til mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre.

*...Nøglen til succes:
Økoinnovation.*

Innovation kan forbedre forholdet mellem output og input og føre til produktivitetsvækst og kan derudover være et signifikant bidrag, der kan sikre, at økonomisk vækst i stigende grad bliver miljømæssigt bæredygtigt. Derfor må økoinnovation fremmes kraftigt, især inden for transport og energi.

ØKOINNOVATION

Kommissionen vil i højere grad forsøge at fremme miljøteknologier. Der vil også blive truffet de fornødne skridt til at fremme udvikling af tilgange og teknologier, som gør, at EU kan indføre strukturændringer, der er nødvendige for langsigtet bæredygtighed, for eksempel på områderne bæredygtig ressourceanvendelse, klimaændringer og energieffektivitet. Det er der brug for både inden for EU og til at dække efterspørgslen på ekspanderende markeder i hele verden. Der er et signifikant potentiale for økonomiske, miljømæssige og beskæftigelsesmæssige synergier fra miljøteknologier og energieffektivitet.

Med henblik herpå skal der ske en større udbredelse af forskning og teknologi, der kan fremme udvikling og udbredelse af teknologier vedrørende lavt kulstofindhold, blandt andet ved at mobilisere privat finansiering gennem Den Europæiske Investeringsbank.

3.3.3. Bidrag til et stærkt europæisk industrigrundlag

Et stærkt industrigrundlag kan holde os på toppen af videnskab og teknologi.

At indtage førerstillingen internationalt set på området F&U og innovation har den fordel, at vi altid kan trække først, og det kan vare over lang tid, så meget desto mere som teknologiske gennembrud, såsom vore erfaringer med GSM, gør Europa i stand til at sætte internationale standarder. For at kunne fremme og bevare en økonomisk og teknologisk førerstilling må Europa have en **stor industriel kapacitet, især ved at udnytte sit teknologiske potentiale fuldt**. Vi har brug for en integreret og forudseende tilgang, der er baseret på en markedsorienteret udvikling af industrisektorer. De synergier, der stammer fra samarbejde om forsknings-, regulerings- og finansieringsmæssige udfordringer på europæisk plan, hvor de enkelte medlemsstater på grund af størrelse og omfang må give op over for selv at kunne håndtere markedsproblemer, er ikke altid blevet fuldt udnyttet.

Galileo og luftfart er eksempler på, hvad der kan komme ud af offentlig-private partnerskaber.

Galileo-projektet og luftfart er stærke eksempler på en succesrig samling af det bedste i Europa – i begge tilfælde er der tale om signifikante gevinster til europæisk økonomi. Der bør udvikles tilgange af den art, hvor der mobiliseres offentlig-private partnerskaber, således at man kan tackle tilfælde, hvor fordelene for samfundet er større end for den private sektor: for eksempel energi dannet ud fra hydrogen. Med genlanceringen af Lissabonstrategien vil der kunne skabes de rette vilkår for en udnyttelse af dette potentiale, og det kan blive lettere at foretage de fornødne strukturændringer, samtidig med at der bliver arbejdet på at åbne markeder.

EUROPÆISKE TEKNOLOGIINITIATIVER

Den industrielle konkurrenceevne kan understøttes ved at iværksætte omfattende europæiske teknologiinitiativer og mobilisere midler fra Unionen, medlemsstaterne og industrien. Med det næste rammeprogram for forskning kan denne proces drives fremad, forudsat at den bliver prioriteret tilstrækkeligt højt. Målet er at **afhjælpe problemer på markedet og fremme udvikling af konkrete varer eller ydelser** på basis af disse teknologier, som ikke alene er grundlæggende for Europas bæredygtige udviklingsmodel, men som også vil bidrage til industriel konkurrenceevne. Med det omfang, de har, er det rimeligt at støtte med ekstra EU-midler, som senere kan mobilisere yderligere nationale og private midler. Forvaltningen vil foregå i **offentlig-private partnerskaber**.

Der er vigtige eksempler, der vedrører miljøvenlige teknologier, for eksempel hydrogenteknologier og solenergi. For disse projekter er Galileo, som vil skabe et stort marked og mange arbejdspladser, et godt referencepunkt. Hvis EU's evne til at omdanne teknologi til konkrete produkter, markeder og job bliver bedre, vil Lissabon kunne blive en succes.

Kommissionen vil identificere kriterier, temaer og projekter i nært samarbejde med de vigtigste interessenter (medlemsstaterne, forskningssamfundet, industrien og civilsamfundet) og aflægge rapport til Det Europæiske Råd i juni. Denne proces og den efterfølgende forberedelses- og finansieringsfase vil finde sted i forbindelse med

3.4. Skabelse af flere og bedre job

Europa har brug for flere og bedre job...

For at sikre velstand og begrænse risikoen for social udstødelse skal der gøres mere for at give folk arbejde og være sikker på, at de bliver i arbejde eller under uddannelse gennem hele livet.

...men befolkningsudviklingen er en svær belastning for vore beskæftigelsestal.

Med økonomien i hastig forandring og den voldsomme aldring af befolkningen er det ikke blot en politisk ambition at ville skabe flere og bedre job: det er en økonomisk og social nødvendighed. I de kommende 50 år vil Europa komme til at stå over for en hidtil ukendt udvikling. Den arbejdende del af befolkningen vil samlet set falde i absolutte tal med de nuværende demografiske tendenser. Ud over de voldsomme sociale ændringer, som denne udvikling vil medføre, vil der også blive lagt et enormt pres på vore pensions- og socialsikringsystemer, og hvis der ikke gøres noget, vil det trække de potentielle vækstrater nedad til sølle 1 % om året. Derudover risikerer befolkningen i nogle af medlemsstaterne at skrumpe drastisk ind. Kommissionen vil vedtage en grøn bog for at lancere en debat om denne demografiske udfordring, således at det kan blive identificeret, hvilke politikker der skal indføres for at tackle problemet.

Endelig vil Kommissionen foreslå, at **den europæiske beskæftigelsesstrategi bliver revideret i 2005** som en integrerende del af den nye Lissabon-strategi og med udgangspunkt i Lissabon-handlingsplanen.

3.4.1. *Mere attraktivt for folk at komme i arbejde og modernisering af de sociale sikringsordninger*

Vi må trække flere folk ind i arbejdsstyrken...

Problemet med de lave fødselsrater i Europa bør der tages fat om som led i en langsigtet politik, og **at hæve beskæftigelsesniveauerne er det bedste middel til at skabe vækst og fremme socialt inklusive økonomier.** Udfordringen består i at tiltrække flere folk og få dem til at blive på arbejdsmarkedet gennem aktive arbejdsmarkedspolitikker og passende incitamenter. At få folk, der er ledige eller uden aktivitet, tilbage i arbejde og give dem incitamenter til at blive længere i arbejdsstyrken vil alt sammen kræve en modernisering af de sociale sikringsystemer. Det enorme potentiale af kvinder på arbejdsmarkedet er endnu ikke fuldt udnyttet, og arbejdsmarkedets parter bør fortsat forsøge at fjerne den lønmæssige forskelsbehandling mellem mænd og kvinder.

...og udforme de rigtige politikker for både unge og for ældre arbejdstagere.

Der skal også gøres noget for **unge**, for Europa har stadig en høj strukturel ledighed og store frafaldsprocenter i uddannelser og for ældre arbejdstagere, som stadig begynder at forlade arbejdsmarkedet i meget stort tal, når de bliver 55. Desuden er der mange, der har svært ved at kombinere arbejdsliv og familieliv. Hvis der blandt andet tilbydes bedre og billigere børnepasningsfaciliteter, vil meget være nået. At tillade migration for at undgå mangel på specifikke færdigheder og manglende balance mellem udbud og efterspørgsel inden for vigtige dele af arbejdsmarkedet kan også spille en afgørende rolle.

EUROPÆISKE UNGDOMSINITIATIVER

I et brev fra 29. oktober 2004 fremsatte lederne fra Frankrig, Spanien, Sverige og Tyskland et forslag til en europæisk ungdomspagt, der skal fokusere på at nedbringe ungdomsledigheden og gøre det lettere for unge at komme ind på arbejdsmarkedet. Det er et centralt element i initiativet, at der skal findes måder, hvorpå arbejdsliv og familieliv kan kombineres bedre.

De politikområder, der præsenteres i denne meddelelse, omfatter en række foranstaltninger, der er afgørende for at kunne frigøre det potentiale, der er i unge. De vil blive vigtige elementer i den reviderede europæiske beskæftigelsesstrategi og vil få støtte af EU, især gennem Den Europæiske Socialfond. Samlet set udgør disse foranstaltninger et ægte europæisk ungdomsinitiativ:

- På politikområdet ”Mere attraktivt for folk at komme i arbejde og modernisering af de sociale sikringsordninger” foreslås der foranstaltninger, der kan begrænse **ungdomsledigheden**, for eksempel forbedring af erhvervsuddannelserne og udvikling af lærlinguddannelser, og foranstaltninger, der kan sikre, at unge ledige får særlig opmærksomhed i aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Under dette punkt er der også tiltag, som skal forbedre børnepasningsmuligheder og institutioner for ældre og handicappede, samt udvidelse af forældreorlov for fædre, og de skal bidrage til en mere harmonisk kombination af arbejdsliv og familieliv.
- På politikområdet ”Større investeringer i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og færdigheder” er der mange foranstaltninger, der er specielt rettet mod den yngre generation, og som skal **tilføre denne gruppe den menneskelige kapital og de færdigheder, der er behov for** i en dynamisk videnbaseret økonomi. Til disse foranstaltninger hører blandt andet at forøge og at forbedre effektiviteten af investeringerne i uddannelse; at mindske antallet af unge, der forlader skolen i en tidlig alder, og af unge, der klarer sig dårligt; og at få flere til at studere matematik, naturvidenskab, teknologi og ingeniørvæsen.
- Foranstaltninger under punktet ”Forhøjelse og forbedring af investeringer i forskning og udvikling” vil også – sammen med evnen til at øge omfanget af menneskelig kapital i økonomien – komme de yngre generationer til gode, idet der bliver **åbnet op for nye karrieremuligheder**.

En modernisering af de sociale sikringsordninger er også vigtig.

Medlemsstaterne bør **modernisere de sociale sikringsordninger** (først og fremmest pensions- og sundhedssystemer) og styrke deres beskæftigelsespolitikker. Medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker bør være rettet mod at få flere folk i arbejde (især gennem reform af skatte- og ydelsessystemerne for at fjerne ledighed og lønfælder, gennem bedre brug af arbejdsmarkedspolitikker og strategier for aktiv aldring); mod bedre omstillingsevne hos arbejdsstyrken og virksomhederne, især gennem lønudvikling i forhold til produktivitetsvækst og øget investering i menneskelig kapital. Flere sunde leveår vil være en afgørende faktor for at kunne nå dette mål.

Medlemsstaterne bør fastlægge nationale mål for beskæftigelse...

Kommissionen foreslår, at **medlemsstaterne fastsætter nationale mål for beskæftigelsesraten for 2008 og 2010** i deres nationale Lissabon-programmer, og at de lægger en plan for, hvilke politikinstrumenter de agter at anvende for at nå disse mål. Ved hjælp af beskæftigelsesretningslinjerne vil medlemsstaterne kunne udvælge de mest effektive instrumenter, og Kommissionen vil i sin strategiske årsberetning på grundlag heraf vurdere de fremskridt, der gøres.

Frivillige virksomhedsinitiativer, i form af praktiske foranstaltninger omkring virksomhedernes sociale ansvar, kan spille en væsentlig rolle og bidrage til bæredygtig udvikling og samtidig fremme Europas innovative potentiale og konkurrencedygtighed.

...og vi må have støtte fra arbejdsmarkedets parter.

Endelig bliver **arbejdsmarkedets parter** anmodet om i højere grad at integrere folk, der er udstødt fra arbejdsmarkedet, herunder unge. Det vil ikke blot kunne bidrage til at bekæmpe fattigdom, men også til at sikre, at flere folk er i arbejde.

3.4.2. Fremme af arbejdstageres og virksomheders omstillingsevne og fleksibel adgang til arbejdsmarkeder

En høj grad af omstillingssevne vil forbedre vore resultater og hjælpe folk i arbejde.

I økonomier under hurtig forandring er **det også afgørende med en høj grad af omstillingsevne, hvis produktivitetsvæksten skal øges, og hvis det skal være lettere at skabe flere job i hastigt voksende sektorer.** Nye firmaer og smv'er er i stigende grad en vigtig kilde til jobskabelse og vækst i Europa. Mere fleksibilitet kombineret med sikkerhed vil kræve større omstillingsevne hos arbejdstagere og virksomheder, hvis de skal kunne foregribe, udløse og absorbere forandring. En større omstillingsevne vil også kunne bidrage til at sikre, at lønudviklingen ikke går hurtigere end produktivitetsvæksten i forløbet, og at den afspejler arbejdsmarkedssituationen. Eftersom der er forskelle på arbejdsmarkedsinstitutionerne og i den måde arbejdsmarkederne fungerer på, er det klart, at en og samme politik for alle ville være ineffektiv og potentielt kontraproduktiv. Medlemsstaterne må selv udvikle den politikblanding, der er bedst for dem.

Vi må fjerne barrierer for mobilitet.

For at der kan blive taget fat om specifikke problemer, vil Kommissionen fremsætte forslag til, hvordan man kan **fjerne hindringer for arbejdskraftens mobilitet**, som skyldes erhvervstilknyttede pensionsordninger, og forsøge at koordinere indvandrerpolitikken for økonomiske migranter. Af grundlæggende betydning er også vedtagelse af foreslået lovgivning, som skal fremme erhvervsmobilitet, vedtagelse af en europæisk kvalifikationsramme i 2006 og fremme af lige muligheder (omarbejdningforslag).

3.4.3. Forhøjelse af investeringerne i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og færdigheder.

Flere investeringer i uddannelse og færdigheder er en anden vigtig faktor.

Strukturelle ændringer, større arbejdsmarkedsdeltagelse og produktivitetsvækst kræver en **fortsat investering i en højt kvalificeret arbejdsstyrke med stor tilpasningsevne**. Økonomier, der har en kvalificeret arbejdsstyrke, er bedre i stand til at skabe og gøre effektiv brug af nye teknologier. Uddannelsesniveaut i Europa er ikke så højt, som det burde være, hvis der skal være tilstrækkelige færdigheder til rådighed på arbejdsmarkedet og produceres ny viden, som senere kan bruges i virksomhederne. Den vægt, der bliver lagt på livslang læring og viden i det økonomiske liv, viser også, at man erkender, at et højt uddannelsesniveau og høje kvalifikationer er vigtige for den sociale samhørighed.

Livslang læring er en prioritet.

Moderniseringen og reformen af uddannelsessystemerne i Europa er primært medlemsstaternes ansvar. Der er imidlertid nogle vigtige tiltag, som må træffes på europæisk plan for at lette og bidrage til denne proces. Forslaget til et nyt **program om livslang læring**, som skal træde i stedet for den nuværende generation af uddannelsesprogrammer i 2007, skal vedtages af lovgiveren inden udgangen af 2005, så den praktiske gennemførelse kan ske til tiden. Der må også afsættes midler hertil, som svarer til de mål, der er sat. Medlemsstaterne skal opfylde deres forpligtelse til at indføre **strategier om livslang læring senest i 2006**.

EU-midler spiller også en rolle.

Fællesskabet vil bidrage til målet om flere og bedre job ved at mobilisere sine udgiftspolitikker. **Strukturfondene** bliver allerede brugt og gearret til disse mål, men for at **konsolidere dette fremskridt er det nødvendigt at få vedtaget forslagene til den nye rammekonto 2007**. Det er nødvendigt at sikre passende midler til disse politikker, der kan virke som en løftestang for regionale og nationale midler fra den offentlige og den private sektor og støtte bedste praksis.

GENNEMFØRELSE AF LISSABON: REFORM AF EU'S SAMHØRIGHEDSPOLITIK OG STRUKTURFONDENES ROLLE

For den næste generation af programmer om regional udvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden foreslår Kommissionen en mere strategisk tilgang i et forsøg på at sikre, at deres indhold er rettet mod vækst og beskæftigelse. Ved en rådsbeslutning vil der blive fastlagt strategiske retningslinjer på fællesskabsplan, som sætter rammerne for de retningslinjer, der skal forhandles i fællesskab for den enkelte medlemsstat, og hvor der vil blive taget hensyn til de forskellige nationale og regionale behov og omstændigheder.

I de kommende regionale programmer og de nationale beskæftigelsesprogrammer vil ressourcerne fortrinsvis skulle gå til mindre velhavende regioner, hvor Fællesskabets ressourcer vil blive koncentreret om:

- udvikling af flere og bedre job gennem investeringer i uddannelse og skabelse af nye aktiviteter
- tilskyndelse til innovation og vækst i videnøkonomien ved at styrke forskningskapacitet og innovationsnet, herunder udnyttelse af nye informations- og kommunikationsteknologier, og
- at gøre regioner mere attraktive gennem infrastruktur.

I politikker om udvikling af landdistrikter vil der også blive fokuseret mere specifikt på skabelse af vækst og job i landdistrikter. Mulighederne i internettet og bredbåndskommunikation må udnyttes fuldt ud til at overvinde ulemperne ved en geografisk beliggenhed.

Det bør medlemsstaterne sørge for i partnerskab med regioner og byer.

3.5. Konsekvenserne for vækst og beskæftigelse

Lissabon giver vækst på mellem- og lang sigt.

De i denne meddelelse omhandlede tiltag vil udvikle sig, efterhånden som medlemsstaterne får fastlagt deres nationale handlingsprogrammer. Det er derfor ikke muligt at give en generel vurdering af konsekvenserne af hele Lissabon-handlingsprogrammet på nuværende tidspunkt, men der er bred enighed om, at den type foranstaltninger, der indgår i dette handlingsprogram, kan være yderst velegnede til at øge vækstpotentialet på mellemlang og lang sigt³.

Et indre marked for tjenesteydelser vil kunne tilføje 0,6 % til BNP og øge beskæftigelsesraten med 0,3 %....

At gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere og arbejde

Programmet om det indre marked er et af de bedste eksempler på en reform af Lissabon-typen, der får en markant indvirkning på vækst og beskæftigelse. For eksempel kan færdiggørelsen af et indre marked for tjenesteydelser føre til en stigning i BNP på 0,6 % og i beskæftigelsen på 0,3 % på mellemlang sigt. Ved at integrere de finansielle markeder

³ Se "The costs of non-Lisbon. An issues paper", udkast til arbejdsdokument for Kommissionens tjenestegrene.

vil kapitalomkostningerne for EU-virksomheder på mellem til lang sigt kunne nedbringes med omkring 0,5 procentpoint, og det vil kunne medføre en stigning på omkring 1,1 % i BNP og på omkring 0,5 % i beskæftigelsen i det lange løb.

...investering i viden og uddannelse vil kunne forbedre vor kapacitet til at innovere, ...

Viden og innovation til sikring af vækst

Ved at investere i viden vil EU's kapacitet til at innovere og til at fremstille og bruge nye teknologier kunne øges. Hvis andelen af F&U-udgifter i BNP øges fra 1,9 % til 3 % (for at nå Lissabon-målet i 2010), vil det resultere i en stigning på 1,7 % i BNP i 2010. Det er også nødvendigt at investere i menneskelig kapital, fordi højt kvalificerede folk er dem, der er bedst i stand til at arbejde med den mest produktive kapital og til at gennemføre passende organisatoriske ændringer i forbindelse med nye teknologier. En forøgelse med et år i det gennemsnitlige uddannelsesniveau for arbejdsstyrken vil kunne tilføje så meget som 0,3 til 0,5 procentpoint til den årlige BNP-vækstrate i EU.

...og den rette tilgang til beskæftigelse vil kunne øge beskæftigelsesfrekvensen med 1,5 %.

Skabelse af flere og bedre job

Den i de seneste år konstaterede forbedring i beskæftigelsen er mere signifikant i de lande, der har gennemført reformer for at øge beskæftigelsesfrekvensen og for at udforme bedre aktive arbejdsmarkedspolitikker og skatte- og ydelsessystemer. Undersøgelser har vist, at sådanne reformer kan øge beskæftigelsesfrekvensen med 1½ procentpoint, og kombineret med løntilbageholdenhed kan de resultere i en reduktion på 1 % i ledighedsprocenten.

Disse individuelle skridt kan gensidigt styrke hinanden, således at den samlede virkning bliver meget størr.

Som det fremgår af ovenstående udvalgte punkter, vil de individuelle foranstaltninger i Lissabon-handlingsprogrammet kunne få væsentlige, positive økonomiske virkninger. Men strategien er en omfattende pakke af reformer, som skal styrke hinanden indbyrdes. Ifølge foreliggende fremskrivninger vil det ikke være urimeligt at forvente, at Lissabon-handlingsprogrammet i sin helhed, når først alle dets komponenter er blevet gennemført, vil bevirke en stigning i den nuværende potentielle vækstrate for EU, som bringer raten tættere på de 3 %, som er målet. Det vil også øge beskæftigelsen med mindst omkring seks millioner job inden 2010.

4. PARTNERSKABET SKAL FØRE TIL BESKÆFTIGELSE OG VÆKST

Lissabon-vejen bliver omlagt...

Der er gjort visse fremskridt for at nå de mål, der blev sat af Det Europæiske Råd i Lissabon i 2000, men det generelle billede er meget blandet. Den største enkeltstående udfordring, vi står overfor her midtvejs inden 2010, er derfor at slå fast, hvad der mangler at blive gennemført. Vi må omlægge processen; den er blevet alt for kompliceret og er svær at forstå. Der er alt for meget papir, men kun lidt handling. Grænsen mellem, hvor det nationale og det europæiske ansvar ligger, er blevet udflydende. Resultatet er, at ingen føler sig rigtigt ansvarlige.

...gennem et enkelt Lissabon-program for vækst og beskæftigelse...

For at afhjælpe dette foreslår Kommissionen et hovedeftersyn af, hvordan den fornyede Lissabon-strategi gennemføres:

- **Et enkelt nationalt handlingsprogram for vækst og beskæftigelse**, som skal vedtages af de nationale regeringer efter drøftelse med deres parlament, vil hjælpe med til at opnå ejerskab, og legitimiteten på det nationale plan vil kunne styrkes, ved at arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet inddrages i forberedelsen af et nationalt Lissabon-program. Dette program skal fastlægge reformer og mål, som passer til de almindelige vilkår i medlemsstaterne. Det bør udarbejdes og vedtages af regeringerne efter drøftelser med deres nationale parlament.
- **Medlemsstaterne skal udpege en ansvarlig for Lissabon på regeringsplan**, som skal sørge for koordinering af de forskellige elementer i strategien og fremlægge Lissabon-programmet.
- De **nationale Lissabon-programmer** for vækst og beskæftigelse vil blive det vigtigste rapporteringsværktøj for økonomiske og beskæftigelsesmæssige foranstaltninger i forbindelse med Lissabon-strategien. Det vil i høj grad forenkle det utal af nuværende rapporter, der findes under den åbne koordinationsmetode, som Kommissionen vil have revideret.
- Der er fastlagt **prioriteringer for indsatsen på unionsplan**, og den fremgår af et særskilt Lissabon-handlingsprogram for EU. Der skal opnås enighed om deres betydning, således at der hurtigt kan blive truffet beslutning herom, og at de hurtigt kan blive gennemført.
- En forenkling af rapporteringsstrukturene vil blive afspejlet på EU-plan, ved at **de nuværende traktatbaserede økonomiske og beskæftigelsesmæssige koordineringsmekanismer bliver integreret i en enkelt pakke** (de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og beskæftigelsesretningslinjerne): det vil ske i en strategisk årsberetning, som vil blive udgivet hvert år i januar.

...en ansvarlig for Lissabon i de nationale regeringer,

...en enkelt rapporteringsstruktur...

...sammen med et EU-Lissabon-program, og

en enkelt integreret pakke til økonomisk og beskæftigelsesmæssig koordinering.

Medlemsstaterne må vise deres engagement.

Medlemsstaterne. Det svage punkt i Lissabon-strategien er selve gennemførelsen. Forslagene til forbedring af gennemførelsesmekanismerne vil kunne løse mange af disse problemer. Men de vil kun kunne fungere, hvis medlemsstaterne gør en reel indsats.

Der vil også blive tildelt klare roller på europæisk plan:

Det Europæiske Råd viser vejen...

Det Europæiske Råd vil få det overordnede ansvar for at lede processen. Med en integreret tilgang til vedtagelse af retningslinjer for nationale programmer for vækst og beskæftigelse samt for forenklet rapportering fra medlemsstaterne om gennemførelsen vil Det Europæiske Råd blive endnu mere styrket i sin ledelse af processen.

...under hensyntagen til

Europa-Parlamentet vil også blive inddraget i denne proces, idet det skal afgive udtalelse om den strategiske årsberetning, som Rådet skal tage hensyn

Europa-Parlamentets synspunkter...

til. Formændene for Parlamentet, Rådet og Kommissionen kan fortsat mødes jævnligt, også inden Det Europæiske Råds forårsmøde, for at finde frem til, hvordan lovgivningsprocessen i forbindelse med lovgivningsforslagene vedrørende Fællesskabets Lissabon-program kan fremskyndes. Kommissionen vil også holde Europa-Parlamentet løbende underrettet om analyserne af de fremskridt, der gøres, og af de foranstaltninger, der vedtages af medlemsstaterne.

...og Kommissionen driver processen fremad.

Kommissionen vil hjælpe medlemsstaterne med at opstille deres Lissabon-programmer og vil indføre de fornødne strukturer til at lette denne proces. Den vil evaluere de mål og foranstaltninger, som vedtages af medlemsstaterne, henlede opmærksomheden på underliggende vanskeligheder og benytte sin strategiske årsberetning til at sikre, at Unionen forbliver på rette vej. Desuden vil den benytte de beføjelser, den har i henhold til traktaten, til at sikre en korrekt gennemførelse af lovgivningen og at medlemsstaternes Lissabon-tilsagn opfyldes.

Arbejdsmarkedets parter bør spille en særlig rolle.

Arbejdsmarkedets parter rolle vil også være af vital betydning. Deres støtte vil være afgørende på områder som aktive arbejdsmarkedspolitikker, livslang læring eller foregribelse af omstrukturering i industrisektorer. Derfor opfordrer Kommissionen dem til at opstille deres eget flerårige Lissabon-program for vækst og beskæftigelse under anvendelse af de beføjelser, de har i henhold til traktaten. På det regelmæssige trepartstopmøde bør der foretages evaluering af de fremskridt, der gøres, og udveksling af bedste praksis inden for medlemsstaterne. Partnerskabet for vækst og beskæftigelse er derfor fuldt ud på linje med ambitionerne hos partnerskabet for forandring, som blev vedtaget af arbejdsmarkedets parter på trepartsmødet i marts 2004.

Det nye treårige forløb starter i 2005.

Det nye treårige forløb vil blive lanceret i 2005 med nye, mere generelle økonomiske og beskæftigelsesmæssige retningslinjer, således at medlemsstaterne kan afpasse deres nationale Lissabon-programmer efter deres nationale forhold. Der vil blive foretaget en revision i 2008. En udførlig oversigt over den nye styringsmetode udgives særskilt.

Dette strukturerer vort partnerskab og sikrer, at der vil ske forandring.

Kort sagt er de forslag, der skal sørge for, at partnerskabet fører til vækst og beskæftigelse, baseret på en klar fordeling af ansvaret, således at alle aktører kan overtage ejerskabet over de tiltag, der hører under deres ansvar. Med den nye tilgang bliver hele junglen af nuværende rapporteringsforpligtelser ryddet af vejen. Primært ændres fokus fra koordinering gennem multilaterale drøftelser mellem 25 medlemsstater og Kommissionen om individuelle politiktemaer (den åbne koordineringsmetode) til en bilateral indgående dialog mellem Kommissionen og medlemsstaterne om et nationalt handlingsprogram baseret på forpligtelser. Denne dialog indgår i de nuværende traktatbaserede værktøjer til koordinering af økonomiske og beskæftigelsesmæssige politikker – de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og beskæftigelsesretningslinjerne.

...således kan vi høste frugterne af en sammenhængende

Endelig vil vi med denne tilgang kunne opnå ægte synergier af tiltag på forskellige niveauer i partnerskabet og bygge videre på komplementariteter med og mellem medlemsstaterne. For eksempel skal medlemsstaterne

indsats på forskellige områder og på forskellige niveauer.

bekræfte nationale F&U-udgiftsmål i deres Lissabon-programmer og opstille de tiltag, som de agter at iværksætte. På fællesskabsplan foreslås der en fordobling af F&U-udgifterne under det syvende rammeprogram, og der er planlagt en række politikforanstaltninger, der skal fremme F&U-udgifterne i medlemsstaterne. Ud fra de nationale Lissabon-programmer vil Kommissionen derfor hvert år kunne evaluere de fremskridt, der gøres hen imod de 3 % af BNP, der er sat som mål for F&U-udgifterne for Unionen som helhed, kunne fremsætte eventuelle forslag til tilpasning af politikinstrumenter, kunne give feedback til medlemsstaterne, og om nødvendigt kunne rapportere om alvorlige vanskeligheder til Det Europæiske Råd.

Det er vigtigt at **informere befolkningen** om Lissabon, hvis der skal skabes et engagement på alle niveauer i staten.

Frem for alt må vi få folk til at indse, hvorfor Lissabon er vigtig.

Det er en udfordring at opnå forståelse for reformer, og det stopper ikke med denne rapport og heller ikke med lanceringen af partnerskabet for vækst og beskæftigelse på Det Europæiske Råds møde i marts. Lissabons ambitiøse reformagenda må ledsages af bestræbelser på at forklare, hvilke udfordringer vi står over for. Behovet for reformer må forklares igen og igen, således at der bliver forståelse for, hvor nødvendige de er, og vi må vise, at vi har et svar herpå – et klart svar på europæisk plan. Men hvis dette budskab skal gå igennem, kræver det en virkelig, vedholdende indsats.

...og det må forklares på EU-plan og på nationalt plan.

Denne opgave må deles mellem de europæiske institutioner. Men hovedansvaret har medlemsstaterne, hvor budskaber kan afpasses efter nationale problemstillinger og nationale debatter. Alle dem, der har en interesse i, at Europa får succes – nationale parlamenter, regionerne, byer og landdistrikter samt civilsamfundet – må inddrages heri. Kommissionen vil for sin del behandle denne agenda for vækst og beskæftigelse som en central kommunikationsprioritering i hele sin mandatperiode.